

Voorgenomen besluit inzake garantstelling Tomingroep GR aan BV en zienswijzeroute

Aanbieding via: Algemeen bestuur GR Tomingroep (uit vergadering van 26 januari)

Datum: 26 januari 2026

1. Voorgesteld besluit

Het AB heeft de intentie om de onder a t/m f genoemde garantstelling af te geven. Het AB vraagt de Colleges van de afzonderlijke gemeenten om;

- mandaat voor het afgeven van deze garantstelling;
 - het voornemen om dit mandaat af te geven, voor te leggen voor zienswijzen aan de raad.
- a) Een garantstelling vanuit het werkvoorzieningsschap aan de Tomingroep BV af te geven tot een maximaal bedrag van € 7,6 miljoen in 2026 en bedrag van € 7,6 miljoen in 2027.
- b) Vast te stellen dat deze garantstelling aan Tomingroep BV uitsluitend per afzonderlijk kalenderjaar wordt verleend, waarbij:
- voor het jaar 2026 een garantstelling geldt tot een maximaal bedrag van € 7,6 miljoen, en
 - voor het jaar 2027 een afzonderlijke, zelfstandige garantstelling geldt tot een maximaal bedrag van € 7,6 miljoen.
- c) Voor het effectueren van de garantstelling zal de GR Tomingroep over voldoende financieringsruimte moeten beschikken. Als aanvullende maatregelen door de Tomingroep om financieringsruimte te verkrijgen onvoldoende effect sorteren zal in het uiterste geval een beroep worden gedaan op een aanvullende bijdrage door gemeenten op grond van artikel 23 van de gemeenschappelijke regeling.
- d) In te stemmen om tot ten minste eind 2027 liquiditeit aan Tomingroep BV beschikbaar te stellen om Tomingroep BV in staat te stellen om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen, in afwijking van de procedurele afspraken in het Treasurystatuut. Dit is een voortzetting van eerdere besluitvorming over 2025.
- e) De begroting van het werkvoorzieningsschap voor 2026 te wijzigen, waarbij:
1. de bijdrage vanuit het werkvoorzieningsschap over 2025 wordt verhoogd van € 4,1 miljoen naar € 7,6 miljoen.
 2. de bijdrage vanuit het werkvoorzieningsschap over 2026 wordt verhoogd van € 5 miljoen naar € 7,6 miljoen.
 3. voor zover de verhoogde bijdragen van het werkvoorzieningsschap over de jaren 2025 en/of 2026 niet worden benut, deze middelen na vaststelling van de jaarrekening van Tomingroep BV onverkort terugvloeien naar het werkvoorzieningsschap, zonder dat hieraan rechten voor volgende jaren kunnen worden ontleend. De verwerking in de jaarcijfers van het werkvoorzieningsschap zal plaatsvinden in de jaarcijfers over het jaar waarin de terugvloeiing plaatsvindt.

- f) Voorwaarden bij het verlenen van de garantstelling: Met het afgeven van deze voorgenomen garantstelling stelt het bestuur de directie en de RvC in staat om de bedrijfsvoering van Tomingroep BV in de komende twee jaar te continueren. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan een expliciete wens van zowel de directie als de RvC om de continuïteit van de organisatie te borgen gedurende de transitiefase.

Tegelijkertijd acht het bestuur het noodzakelijk om in deze fase aanvullende grip te organiseren op de organisatie in relatie tot de beoogde transitie en overdracht van taken. Om die reden wordt de garantstelling expliciet verleend onder voorwaarden en verbonden aan nadere afspraken, die worden vastgelegd in een addendum op de samenwerkingsovereenkomst tussen het werkvoorzieningsschap en Tomingroep BV. Deze voorwaarden zijn gericht op het versterken van de bestuurlijke regie, het beperken van transitierisico's en het waarborgen van een ordentelijke overdracht per 1 januari 2028. In dit addendum worden in ieder geval de volgende voorwaarden en aanvullende afspraken opgenomen:

- De directie en de Raad van Commissarissen leveren, binnen twee weken na het uitspreken van de intentie door het Algemeen Bestuur om de garantstelling onder voorwaarden af te geven, een uitgewerkte en onderbouwde begroting voor 2026 aan. Na de intentie uitspraak van 26 januari 2026 is de deadline hiervoor 9 februari 2026.
- De begroting van Tomingroep BV voor 2027 wordt gelijktijdig met de begroting van het werkvoorzieningsschap aan het Algemeen Bestuur aangeboden.
- Binnen zes weken wordt een plan aangeleverd (i.s.m. de gemeenten) dat is gericht op het optimaliseren van het operationeel resultaat in 2026 én 2027, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt op welke wijze de organisatie aantoonbaar alles in het werk stelt om zo doelmatig mogelijk te functioneren. Bij de totstandkoming van dit plan wordt gebruikgemaakt van alle beschikbare informatie, waaronder in ieder geval het greenfield-onderzoek (in opdracht van de gemeente Almere) en eerdere analyses, zoals uitgevoerd door Adlasz en Cedris. De deadline van het optimalisatieplan is, na zes weken van uitspreken intentie door het Algemeen Bestuur op 26 januari, 9 maart 2026.

De bestaande samenwerkingsovereenkomst tussen het werkvoorzieningsschap en Tomingroep BV wordt herzien en aangevuld voor de duur van de transitie. Hierover loopt een adviesaanvraag van de Gemeente Almere richting de VNG, waarbij de gemeente Almere gevraagd heeft naar mogelijkheden om de Governance tijdens de transitie aan te passen. Dit zal betrokken worden bij de totstandkoming van het addendum bij de samenwerkingsovereenkomst

2. Inleiding en bestuurlijke context

De Tomingroep BV boekt al enige jaren een negatief financieel resultaat. Tot en met 2023 was de BV in staat om dit negatieve financiële resultaat op te vangen vanuit het eigen vermogen. Om het eigen vermogen in de BV op peil te houden is met ingang van 2024 besloten tot een exploitatiebijdrage vanuit het werkvoorzieningsschap. Dit was en is nodig om te voorkomen dat de deelneming in de BV vanuit het Schap moet worden afgeboekt (eenmalige verliespost). Sindsdien is het eigen vermogen van de BV verder afgenomen, waardoor structurele exploitatiebijdragen noodzakelijk zijn geworden en de financiële ruimte binnen het Schap zelf steeds beperkter wordt. In de aanloop naar de vaststelling van de jaarrekening 2024 is geconstateerd dat:

- de financiële positie van Tomingroep BV kwetsbaar is;
- zonder aanvullende zekerheden Tomingroep B.V. op korte termijn in acute betaalproblemen kan komen te verkeren;

Op basis van deze constatering is geconcludeerd dat de continuïteitsveronderstelling onvoldoende kan worden onderbouwd. Er zijn aanvullende zekerheden nodig om alsnog tot een onderbouwing te komen die afdoende is. Daarom is besloten om de jaarrekening 2024 van de BV voorlopig te deponeren. Met dit voorstel beogen we middels garantstellingen voor de jaren 2026 (€ 7,6 miljoen) en 2027 (€ 7,6 miljoen) de BV van aanvullende zekerheden te voorzien. Daarnaast is het, als gevolg van tegenvallende resultaten van de BV in 2025 en slechtere verwachte resultaten in 2026, noodzakelijk de exploitatiebijdrage ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting met respectievelijk € 3,5 en € 2,6 miljoen te verhogen middels dit voorstel. Op grond van artikel 13, lid 9, van de gemeenschappelijke regeling Tomin stellen wij tenslotte voor om het voorgenomen besluit vanuit de afzonderlijke colleges van de deelnemende gemeente van de GR ter zienwijze voor te leggen aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

3. Waarom een zienswijzeprocedure?

Artikel 13 lid 9 van de gemeenschappelijke regeling Tomin voorziet er in dat besluiten die financieel of anderszins een aanzienlijk belang hebben aan raden kunnen worden voorgelegd voor een zienswijze. Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 10 december 2025 geoordeeld dat het wenselijk is om de raden, ook al omdat er aanvullend twee begrotingswijzigingen, noodzakelijk zijn, te vragen een zienswijze uit te brengen op de voorgenomen besluiten van de colleges van de afzonderlijke gemeenten ten aanzien van de garantstellingen. Het besluit tot garantstellingen kan namelijk in de loop van 2026 leiden tot een financieel vraagstuk bij gemeenten. Het werkvoorzieningsschap beschikt namelijk niet over voldoende liquide middelen om de garantstellingen in 2026 en 2027 ook in zijn geheel daadwerkelijk te effectueren. De liquiditeit van het werkvoorzieningsschap is beperkt, terwijl het eigen vermogen voor het grootste gedeelte bestaat uit gebouwen en bedrijfsactiva. Op dit moment wordt onderzocht welke mogelijkheden er bestaan om middels vormen van bijdragen, leningen of het verkopen van panden alsnog voorzien kan worden in voldoende liquiditeit. Omdat het risico bestaat dat dit niet tijdig soelaas biedt is het wenselijk dat de gemeenteraden een zienswijze uitbrengen op een besluit dat voor hen financiële gevolgen kan hebben.

4. Uitgangspunten voor dit voorstel

De directie van Tomin heeft ramingen opgesteld waaruit de verwachte resultaten van de BV over 2026 en 2027 voortkomen. Een aantal ramingen zijn gedaan voor het opstellen van conceptbegroting voor de BV voor 2026. Voor de verschillende ramingen zijn verschillende uitgangspunten gehanteerd ten aanzien van enerzijds de gemeentelijke bijdrage voor het de begeleiding van werknemers uit de participatiewet betreft en anderzijds de vergoedingen die betrekking hebben op de WSW doelgroep in het Schap.

Ten aanzien van deze twee uitgangspunten heeft het Algemeen Bestuur op 10 december 2025, besloten, het door de stuurgroep opgestelde advies op te volgen en daarbij:

- voor de financiële ramingen uit te gaan van de bestaande prijsafspraken tussen gemeenten en Tomingroep;
- en de noodzakelijke zekerheid voor de continuïteit te organiseren via een garantstelling.

Expliciet moet worden onderkend dat het afgeven van een garantstelling kan leiden tot financiële consequenties op de gemeentelijke begrotingen, mocht het niet lukken om stille reserves te benutten.

Om de garantstelling in 2026 en 2027 daadwerkelijk te effectueren moet de Tomingroep over voldoende financieringsruimte beschikken. Uit de actuele liquiditeitsprognose voor 2026 en 2027 blijkt vanaf medio 2026 een groeiend tekort dat uiteindelijk eind 2026 de financieringscapaciteit van de Tomingroep waarschijnlijk overschrijdt. Als gevolg van een structureel negatieve kasstroom neemt het financieringstekort in 2027 verder toe. Als aanvullende maatregelen zoals hiervoor bij punt 3 genoemd onvoldoende of niet tijdig effect sorteren zal in lijn met de bepalingen in de GR een beroep moeten worden gedaan op de gemeenten voor een aanvullende bijdrage. Mogelijk zal dat in 2026 zijn. Maar zeker in 2027 is er, zonder aanvullende maatregelen, een groot liquiditeitstekort van uiteindelijk ruim € 6,5 miljoen. Een aanvullende bijdrage zal gevolgen hebben voor de begroting van de gemeenten.

Conform de besluitvorming van het Algemeen Bestuur van 10 december 2025 en de ambtelijke advisering vanuit de deelnemende gemeenten, hanteert dit voorstel het volgende uitgangspunt: Voortzetting van het lumpsumbedrag 2025, geïndexeerd naar 2026. Dit uitgangspunt houdt de situatie in stand dat de beprijzing van de dienstverlening van Tomin aan de gemeenten deels het tekort veroorzaakt in de BV.

Niet conform de besluitvorming van het Algemeen Bestuur van 10 december 2025 zijn de bedragen voor de detacheringsvergoeding en de begeleidingsvergoeding WSW door de Tomingroep aan elkaar gelijk gesteld in het jaarcontract tussen de GR en BV. Het effect van deze verwerking is dat het resultaat van de BV in positieve zin beïnvloed wordt met € 1,6 miljoen per jaar.

De directie van Tomingroep is op basis van deze uitgangspunten gekomen tot onderstaande begroting (zie volgende pagina):

Op basis van FC 2025 + Concept Begroting BV 2026										
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		
Eigen vermogen BV per 1/1 (x 1 mln)	€ 18,3	€ 12,3	€ 11,6	€ 10,1	€ 6,5	€ 3,0	€ 2,5	€ 2,5		
Resultaat BV	€ -6,0	€ -0,7	€ -1,2	€ -3,6	€ -6,5	€ -7,6	€ -7,1	€ -7,1		
Bandbreedte						€ -0,5	€ -0,5	€ -0,5		
Uittreding Weesp			€ -0,3							
Toevoeging vanuit Schap					€ 3,0	€ 7,1	€ 7,1	€ 7,1		
Bandbreedte						€ 0,5	€ 0,5	€ 0,5		
Eigen vermogen BV per 31/12 (x 1 mln)	€ 12,3	€ 11,6	€ 10,1	€ 6,5	€ 3,0	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5		
Verloopstaat eigen vermogen Werkvoorzieningschap Tomingroep										
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		
Eigen vermogen Schap per 1/1 (x 1 mln)	€ 1,9	€ 4,2	€ 5,5	€ 7,2	€ 10,4	€ 10,1	€ 6,1	€ 0,4		
Resultaat Schap	€ 2,3	€ 1,3	€ 1,7	€ 3,2	€ 2,7	€ 3,6	€ 1,9	€ 1,9		
Aanvulling eigen vermogen BV					€ -3,0	€ -7,6	€ -7,6	€ -7,6		
Eigen vermogen Schap per 31/12 (x 1 mln)	€ 4,2	€ 5,5	€ 7,2	€ 10,4	€ 10,1	€ 6,1	€ 0,4	€ -5,3		
waarvan Algemene Reserve	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,9	€ 0,4	€ -5,3		
waarvan Bestemmingsreserve(na res. toevoeging)	€ 2,3	€ 3,6	€ 5,3	€ 8,5	€ 8,2	€ 4,2	€ -	€ -		
Resultaat geconsolideerd	€ -	€ 0,6	€ 0,5	€ -0,4	€ -3,8	€ -4,0	€ -5,2	€ -5,2		
Bandbreedte						€ -0,5	€ -0,5	€ -0,5		

Tabel 1: Concept meerjarenbegroting Schap en BV 14 januari 2026

5. Hoogte garantstellingen en wijzigingen begrotingen 2025 en 2026

a) Hoogte garantstelling: Uit tabel 1 kan afgeleid worden dat de verwachte resultaten van de BV in de jaren 2026 en 2027 € 7,1 miljoen negatief zijn. Daarnaast houdt Tomingroep rekening met onzekerheden waar het gaat om toekomstige markt- en prijsontwikkelingen alsmede de instroom van nieuwe doelgroep medewerkers. Om in financiële zin nog enigszins wendbaar te zijn, stelt de directie van Tomin daarom voor een bandbreedte te hanteren van € -0,5 miljoen. Dit leidt er toe dat er in de begroting rekening gehouden moet worden met een negatief resultaat van € 7,6 miljoen voor 2026 en 2027.

b) Begrotingswijzigingen: Het AB heeft op 10 september 2025 onderstaande meerjarenbegroting vastgesteld. In deze begroting was al een verhoging opgenomen van de bijdrage over 2025 van € 0,5 miljoen. In de oorspronkelijke begroting over 2025 was de bijdrage € 3,6 miljoen.

Verloopstaat eigen vermogen Tomingroep BV										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Eigen vermogen BV per 1/1 (x 1 mln)	€ 12,3	€ 11,6	€ 10,1	€ 6,5	€ 3,9	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5	
Resultaat BV	€ -0,7	€ -1,2	€ -3,6	€ -5,6	€ -5,5	€ -5,0	€ -4,5	€ -4,0	€ -3,5	
Uittreding Weesp		€ -0,3								
Toevoeging vanuit Schap				€ 3,0	€ 4,1	€ 5,0	€ 4,5	€ 4,0	€ 3,5	
Eigen vermogen BV per 31/12 (x 1 mln)	€ 11,6	€ 10,1	€ 6,5	€ 3,9	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5	
Verloopstaat eigen vermogen Werkvoorzieningschap Tomingroep										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Eigen vermogen Schap per 1/1 (x 1 mln)	€ 4,2	€ 5,5	€ 7,2	€ 10,4	€ 10,1	€ 8,7	€ 6,1	€ 3,9	€ 2,2	
Resultaat Schap	€ 1,3	€ 1,7	€ 3,2	€ 2,7	€ 2,7	€ 2,4	€ 2,3	€ 2,2	€ 2,2	
Aanvulling eigen vermogen BV				€ -3,0	€ -4,1	€ -5,0	€ -4,5	€ -4,0	€ -3,5	
Eigen vermogen Schap per 31/12 (x 1 mln)	€ 5,5	€ 7,2	€ 10,4	€ 10,1	€ 8,7	€ 6,1	€ 3,9	€ 2,2	€ 0,9	
Resultaat geconsolideerd	€ 0,6	€ 0,5	€ -0,4	€ -2,9	€ -2,8	€ -2,6	€ -2,2	€ -1,8	€ -1,3	
Eigen vermogen geconsolideerd	€ 17,1	€ 17,3	€ 16,9	€ 13,9	€ 11,2	€ 8,6	€ 6,4	€ 4,6	€ 3,3	

Tabel 2: Door AB vastgestelde begroting (Werkvoorzieningsschap 2026) op 10 september 2025

Uit tabel 2 blijkt dat de exploitatiebijdragen vanuit het Schap aan de BV tot op heden begroot staan op € 4,1 en € 5,0 miljoen voor respectievelijk 2025 en 2026. Om deze bijdragen op de gewenste € 7,6 miljoen te krijgen conform tabel 1, dient de begroting dus gewijzigd te worden met € 3,5 en € 2,6 miljoen voor respectievelijk 2025 en 2026.

6. Aanpak en uitvoering

Besluitvorming en rolverdeling

De stuurgroep biedt dit voorgestelde besluit aan het Algemeen Bestuur aan om de colleges van de afzonderlijke gemeenten te vragen een voorgenomen besluit te nemen en deze ter zienswijze aan de raad voor te leggen. De rolverdeling is daarbij als volgt:

- Algemeen Bestuur: Het AB spreekt de intentie uit om de onder a t/m f genoemde garantstelling af te geven. Het AB vraagt de Colleges van de afzonderlijke gemeenten om:
 - mandaat voor het afgeven van deze garantstelling;
 - het voornemen om dit mandaat af te geven, voor te leggen voor zienswijzen aan de raad.
- Colleges van de afzonderlijke gemeenten: Nemen voorgenomen besluit, verwerken zienswijzen en nemen definitief besluit;
- Stuurgroep: voorbereiding, ordening en bewaking van de samenhang in de besluitvorming;
- Gemeenteraden: uitbrengen van zienswijzen op het voorgenomen besluit van de afzonderlijke colleges;
- Tominggroep: aanleveren van begrotingswijzigingen, liquiditeitsbegroting en separaat aanbieden jaarcontract (tussen de GR en de BV).

Zienswijzeroute gemeenteraden

Na vaststelling van het voorgenomen besluit in de afzonderlijke colleges wordt dit ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. In deze fase worden de raden expliciet geïnformeerd over:

- de aard, begrenzing en voorwaarden van de garantstelling;
- de mogelijke doorwerking naar gemeentelijke begrotingen;
- en de bestuurlijke afweging die het Algemeen Bestuur hierin maakt.

De zienswijzen worden verzameld en voorzien van een bestuurlijke reactie.

Definitieve besluitvorming

Na verwerking van de zienswijzen nemen de afzonderlijke colleges een definitief besluit over de garantstelling. Deze wordt vervolgens in het daarop volgend AB bevestigd.

Monitoring en vervolg

Het Algemeen Bestuur blijft via de reguliere Governance geïnformeerd over:

- de financiële ontwikkeling van Tominggroep BV;
- de benutting van de garantstelling (indien aan de orde);
- de opvolging van de gestelde voorwaarden;
- en signalen die kunnen duiden op een verhoogd risico voor de GR.

Indien zich ontwikkelingen voordoen die aanleiding geven tot aanvullende besluitvorming (bijvoorbeeld over exploitatiebijdrage, vergoedingen of andere financiële maatregelen), worden deze via afzonderlijke voorstellen aan het bestuur voorgelegd, met een eigen afweging en – indien van toepassing – betrokkenheid van colleges en raden.